

Sabbatschool studie 7 – Onderwijs aan de leerlingen (deel 1)

Met deze sabbatschool begint een nieuw gedeelte van het evangelie van Markus. Het eerste gedeelte dat van hoofdstuk 1 t/m 8 loopt gaat over de vraag: wie is Jezus van Nazareth? In die hoofdstukken zie je telkens terugkeren dat mensen zich afvragen wie die Jezus is die zijn verkondiging in Galilea is begonnen en rondgaat om mensen te genezen van wie de lichamen ziek of gebroken zijn, of onder de onderdrukking staan van duistere machten (uitdrijvingen van onreine geesten), zie Marcus 1:34. Sommige mensen zijn verward en verbaasd over alles dat Jezus doet en verkondigd. En sommigen worden zijn volgelingen maar anderen juist niet...

Het tweede gedeelte van het Markusevangelie begint in H8 en loopt t/m H10. Dit gedeelte begint met een cruciale vraag die Jezus aan zijn discipelen stelt (8:27): 'wie zeggen de mensen dat ik ben?', De leerlingen antwoorden: Johannes de Doper, Elia, één van de profeten... en als Jezus vervolgens vraagt: 'En wie ben ik volgens jullie?' dan antwoordt Petrus meteen: 'de Messias'. Het enige probleem is dat de discipelen nog niet direct begrijpen wat dit precies inhoudt. Zoals de sabbatschool ook naar voren brengt, zien de discipelen de Messias als een sterke militaire leider en koning die Israël uit de handen van de Romeinen zal bevrijden. Maar het ligt net wat anders. Ze moeten nog leren, gaan 'zien' wat het betekent dat Jezus de Messias is.

Interessant is in dit tweede gedeelte dat je heel wat minder genezingsverhalen hebt dan in de eerste hoofdstukken van Markus. Maar het soort van genezingsverhalen die worden aangehaald in dit gedeelte zijn belangrijk om het thema van dit gedeelte te begrijpen. Het gaat om de volgende drie wonderen:

- 1/ de genezing van de blinde man (Markus 8:22-8:26),
- 2/ de genezing van de bezeten zoon (Markus 9:14-28)
- 3/ de genezing van nog een blinde (Markus 10:46-52).

Belangrijk te melden is dat er verder geen genezingen van blinden voorkomen in Markus, alleen in H8 en 10. En het thema dat tijdens deze genezingen naar voren wordt gebracht is niet alleen het letterlijk zien maar ook het figuurlijk gaan 'zien'. Inzicht en wijsheid krijgen! De discipelen zijn in deze hoofdstukken zelf nog enigszins 'blind' en langzaam gaan zij meer zien en begrijpen van Jezus' verkondiging en missie en wat het voor hem betekent om de Messias te zijn.

De discipelen waren namelijk onderling bezig met onbelangrijke zaken zoals de vraag wie van hen de belangrijkste was (9:34) maar Jezus maakt juist duidelijk dat wie hem wil volgen een dienaar moet zijn (9:35) en dat het volgen van hem inhoudt dat zijn discipelen hun kruis op zich moeten nemen (8:34-35). Het betekent het afwijzen van geweld, trots en egoïsme, en in plaats daarvan het geven van je leven voor anderen in daden van dienstbaarheid en liefde.

Dus, de Messias is geen standaard militaire koning en overheerser en hij is niet iemand die gekomen is om 'gediend te worden maar om te dienen en zijn leven te geven als losgeld voor velen' (10:45).

Laten we nu eens kijken naar de cruciale genezingsverhalen van de blinden in dit tweede gedeelte van Markus:

Markus 8:22-26 (NBV21)

22. Ze kwamen in Betsaida. Er werd een blinde bij hem gebracht, en men smeekte hem om de man aan te raken. 23. Hij pakte de blinde bij de hand en bracht hem buiten het dorp. Hij deed wat speeksel op zijn ogen, legde er zijn handen op een vroeg: 'Ziet u iets?' 24. Hij begon weer te zien en zei: 'Ik zie mensen, het zijn net bomen, maar ze lopen rond.' 25. Daarna legde hij weer zijn handen op de ogen van de blinde. Deze asperde zijn ogen open en genas; hij zag alles nu heel helder. 26. Hij stuurde hem naar huis met de waarschuwing: 'Ga het dorp niet in!'

Blinde = iemand die blind is, maar kan ook geïnterpreteerd worden als een mentaal 'blinde'.

Zien 1 = *blepo* = letterlijk zien, kijken, waarnemen maar het betekent ook: mentaal onderscheiden, observeren, overpeinzen, begrijpen, inzicht krijgen.

Zien/ sperde zijn ogen open 2 = *anablepo* = omhoog kijken, het (verloren) zicht terugkrijgen.

Zien 3 = *emblepo* = iets met zekerheid/ heel duidelijk kunnen zien of observeren. Ook hier is de betekenis zowel letterlijk als figuurlijk in de zin van mentaal een duidelijk inzicht krijgen.

Speeksel op de ogen = *ptysas eis ta ommata* = Speeksel werd in de oudheid gezien als een belangrijk en effectief geneesmiddel, ook door professionele doctoren in die tijd. Daarnaast werd het speeksel van bekende of charismatische personen extra gewaardeerd. Men geloofde dat er bovennatuurlijke kracht in speeksel zat. Het is dus ook niet verbazingwekkend dat Jezus met speeksel door de kracht van de heilige geest mensen geneest.

Legde er zijn handen op = *epitheis tas cheiras autō* = was in de oudheid een gebruikelijke manier van genezen. Het gebruiken van de handen bij het genezen komt ook vaker voor in Markus (5:23, 6:5, 7:23 en 8:25).

Algemene structuur tekst:

8:22 INTRODUCTIE: de blinde man wordt naar Jezus gebracht om hem te laten genezen.

8:23 EERSTE HELENDE AANRAKING: Jezus doet speeksel op de ogen/legt de handen op.

8:24 ANTWOORD VAN DE BLINDE MAN: 'Ik zie mensen, het zijn net bomen.'

8:25 TWEEDE HELENDE AANRAKING: Jezus legt weer de handen op de ogen.

8:26 CONCLUSIE: De blinde man wordt genezen naar huis gestuurd.

Interessant: de blinde man wordt niet in één keer genezen, zoals de sabbatschoolles ook aangeeft heeft dit te maken met het thema geestelijke groei en inzicht. Het is een proces, niet iets dat van het ene op het andere moment zomaar 'pats boem' verandert. Het gaat met vallen en opstaan...

Vragen:

1. Wat betekent het om geestelijk blind of ziend te zijn in de praktijk?
2. Wat vinden jullie van Jezus' opmerking dat de man niet terug mag gaan naar zijn dorp? Waarom zou Jezus dat gezegd hebben? En waarom zou Jezus überhaupt buiten het dorp de genezing hebben laten plaatsvinden?
3. Wat is uw persoonlijke ervaring met het proces van geestelijk groeien en inzicht krijgen in bijvoorbeeld wat Gods woord ons leert, wat Hij van u vraagt etc.?
4. Als het aankomt op Jezus identiteit, heeft u zelf dingen die u nog niet volledig begrijpt over wie hij was en wat hij deed?
5. Vergelijk wat Jezus hier doet met Jesaja 42:6-7. Zijn ook wij geroepen om het goede te doen op een bepaalde manier?

Fysieke of geestelijke reis?

Nu is natuurlijk nog de vraag: hoe hangen de drie genezingswonderen in H8 t/m 10 samen? In hoofdstuk 8 t/m 10 er is een belangrijk motief aanwezig: **het 'op weg/ onderweg'-motief**. De woorden 'op weg/ onderweg' (*en tē hodō* in het Grieks) komen 6 keer voor in deze hoofdstukken. Het evangelie van Marcus wordt vaak het 'evangelie van de weg' genoemd om deze reden (het woord *hodō* alleen komt ook nog voor in 1:2-3; 2:23; 4:15; 6:8; 10:17; 11:8 & 12:14). Jezus is continu onderweg, hij reist en komt mensen op zijn weg tegen waaronder de twee blinden en de bezeten zoon. En waar leidt zijn reis naartoe? Het leidt uiteindelijk naar Jeruzalem en het kruis en de dood. Op 3 plekken in hoofdstuk 8 t/m 4de kwartaal 2023 - studie 7

10 wordt naar die gebeurtenis/ die eindbestemming verwezen: Jezus kruisiging, dood en uiteindelijk opstanding: 8:31-33, 9:30-32 & 10:32-34.

De structuur van de hoofdstukken 8 t/m 10 ziet er vervolgens als volgt uit:

Tekst	Genezing	'Op weg/onderweg' <i>En tē hodō</i>	Jezus' dood en opstanding
8:22-26	De blinde man		
8:27-33		8:27 <i>en tē hodō</i>	8:31-33: eerste voorspelling
8:34-9:1			
9:2-8			
9:9-13			
9:14-29	De bezeten zoon		
9:30-32			9:30-32: tweede voorspelling
9:33-37		9:33-34 <i>en tē hodō</i>	
9:38-40			
9:41-50			
10:1-12			
10:13-16			
10:17-22		10:17 <i>eis hodon</i> (op weg)	
10:23-31			
10:32-34		10:32 <i>en tē hodō</i>	10:32-34: derde voorspelling
10:35-45			
10:46-52	De blinde man	10:46 <i>para tēn hodōn</i> (naast de weg) 10:52 <i>en tē hodō</i>	

Vragen:

6. Hoe valt het 'op weg/ onderweg-motief te verbinden met het onderwerp van geestelijke groei? Hoe zit dat met u, bent u zelf geestelijk onderweg?
7. En hoe zit dat met de kerk, is de kerk ook op de een of andere manier op weg/ onderweg?
8. Kijk ook eens naar het verhaal van de bezeten (hoogstwaarschijnlijk epileptische) jongen (Markus 9:14-29). Hoe komt het onderwerp van geestelijke groei/ onderweg zijn hierin naar voren?

Markus 10:46-52 (NBV21)

46. Ze kwamen in Jericho. Toen hij met zijn leerlingen en gevolgd door een grote menigte weer uit Jericho vertrok, zat daar een blinde bedelaar langs de weg, een zekere Bartimeüs, de zoon van Timeüs. 47. Toen hij hoorde dat Jezus uit Nazareth voorbijkwam, begon hij te schreeuwen: 'Zoon van David, Jezus, heb medelijden met mij!' 48. De omstanders snauwden hem toe dat hij zijn mond moest houden, maar hij schreeuwde des te harder: 'Zoon van David, heb medelijden met mij!' 49. Jezus bleef staan en zei: 'Roep hem.' Ze riepen de blinde en zeiden tegen hem: 'Houd moed, sta op, hij roept u.' 50. Hij gooide zijn mantel af, sprong op en ging naar Jezus. 51. Jezus vroeg hem: 'Wat wilt u dat ik voor u doe?' De blinde antwoordde: 'Rabboeni, zorg dat ik weer kan zien.' 52. Jezus zei tegen hem: 'Ga heen, uw geloof heeft u gered.' En meteen kon hij weer zien en hij volgde hem op zijn weg.

In dit verhaal komen vergelijkbare elementen in voor als in Markus 8:22-26. Allereerst zien we ook weer het 'op weg/onderweg motief terugkomen (zie 10:46 'langs de weg' *para tēn hodōn* en 10:52 'hij volgde hem op zijn weg' *en tē hodō*). Verder komt ook hier het element naar voren van niet alleen fysiek weer kunnen zien maar ook geestelijk inzicht krijgen/ geestelijke groei beleven. Let bijvoorbeeld eens op hoe graag de blinde man weer wil zien, het is bijzonder dat hij toch behoorlijk scherp 'ziet' (luistert) ondanks zijn blindheid want hij weet dat het Jezus is die langskomt! Vervolgens blijft hij doorzetten zelfs als de

menigte hem tegenhoudt. Hij 'ziet' (heeft het door) dus blijkbaar beter dan de hele menigte met ogen bij elkaar!

Interessant: Bartimeüs vraagt om weer te zien. Dit kan puur fysiek betekenen dat hij ooit heeft gezien, maar het kan ook geestelijk bedoeld worden: geestelijke groei is weer mogelijk na terugval!

Vragen:

9. Bartimeüs 'ziet' en lijkt een sterk geloof (vertrouwen) te hebben maar toch vraagt hij om 'weer te zien' (als we het van een geestelijk oogpunt bekijken), hoe kan dat? Ervaren we dat soms zelf wel eens in ons geloofsleven?
10. Wat kunnen we leren van Bartimeüs doorzettingsvermogen?